

Eén kind op tien is bang om te mislukken op school

Jacques Moeraert

BRUSSEL

Onderwijsblad Klasse lanceert een grootschalig actieplan om faalangst op school tegen te gaan. Ongeveer 1 op de 10 kinderen is bang om te mislukken. Zelfs kleuters ontsnappen er niet aan.

KIM VAN DE PERRE

Best even nadenken voor u uw kind berispt als hij 'maar' een acht op zijn wiskundetest heeft gehaald. Of als u verlangt dat zoonlief na vijf muzieklessen al prachtige partituren op de piano kan spelen. De kans bestaat immers dat uw oogappel daar een vorm van faalangst aan overhoudt. "Faalangst komt regelmatig voor bij kinderen: bij twee à drie leerlingen per klas", vertelt Marc Litière, therapeut en auteur van Ik kan dat niet!, zegt mijn kind.

Klasse verspreidt daarom bij 200.000 leerkrachten een

brochure met preventietips, herkenningpunten en begeleidingstechnieken om faalangst op school zo veel mogelijk in te dijken. Ook ouders worden gewaarschuwd. Want, zegt motivatiepsycholoog Willy Lens (KU Leuven), niemand wordt met faalangst geboren. "Je verwerft het. Krijgen jonge kinderen de kans om taken als veters vastknopen te leren? Of moet het meteen goed zijn?" Scholen zijn volgens Lens te vaak 'prestatiebarakken' in plaats van leerhuizen."

Al is faalangst aanpakken niet enkel een probleem voor de school, maar ook voor de ouders en de samenleving. Litière: "We leven in een prestatie maatschappij. Kinderen kijken om zich heen en komen tot de constatacie dat tien op tien de norm is. Zelfs als mama of papa zegt dat een zeven ook al goed genoeg is. Want ze zien hun ouders wel glimmen van trots als ze het heel goed doen op een toets. Met als gevolg dat veel kinderen zichzelf onrealistische eisen opleggen."

Ouders zelf laten hun zelfwaarde ook dikwijls afhangen van het slagen van hun kind. "Die druk geven ze door aan hun kroost. Kinderen moeten tegenwoordig superman zijn: én goede punten halen, én prachtige werkjes

afleveren op de tekenles, én naar de muziekschool. De druk begint vaak al op jonge leeftijd. Ouders vergelijken te veel met andere kinderen. 'Kan die al klinkers herkennen? Dan moet mijn kind dat ook kunnen.' Ook kleuters krijgen te kampen met faalangst."

Hoe weet je wanneer je kind met faalangst worstelt? Een steeds terugkerend 'ik kan dat niet' is al een sterk signaal. Sommige kinderen vertonen vluchtgedrag, anderen psychosomatische klachten zoals hevige buikpijn op zondagavond of overgeven voor een toets. "Of ze worden rusteloos", zegt kinderpsychologe Klaar Hammenecker. "Er zijn natuurlijk gradaties van faalangst. In extreme gevallen blokkeren kinderen helemaal en ontwikkelen ze hun talenten niet." De oplossing bestaat erin om kinderen stapsgewijs weer zelfvertrouwen te geven. "Door met tussentaakjes en tussendoelen te werken bijvoorbeeld."

Daarnaast komt het erop aan om alle rechtstreekse en onrechtstreekse druk weg te nemen. "We moeten onze kinderen motiveren en tegelijk een gezonde dosis je-m' en-foutisme aanleren", vindt Litière. "Minder op het product focussen, en meer op het proces. Hoe een tekening eruit ziet is niet zo belangrijk als je bedenkt dat

een kind zich er een uur
mee heeft zitten amuseren.
En een schoolrijpheidsproef
of een test is maar een
momentopname. We
moeten de lat soms lager
leggen. Zodat kinderen
succesjes kunnen boeken."